

CURSUS PREVENTIEVE DIPLOMATIE

Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen

Beheersing en beëindiging van conflicten (internationaal strafrecht).

Stephan Parmentier, K.U.Leuven (25/2/2003)

Inleiding.

1. Algemene context van post-conflict situaties.

2. Strategieën voor omgang met de last van het verleden.

2.1. Straffeloosheid.

2.2. Gerechtelijke vervolging.

2.3. Waarheidscommissies.

3. Enkele discussiepunten.

Conclusie.

BLAD NR.

ONS KENMERK

UW KENMERK

LEUVEN,

1. Algemene context van post-conflict situaties.

* Drie golven van democratisering (Samuel Huntington)

* Na overgang van autoritaire naar democratische regimes rijzen i.v.m. grove schendingen van de mensenrechten de volgende kernproblemen (key issues):

- erkenning (acknowledgement)
- verantwoording (accountability)
- herstel (reparation)
- verzoening (reconciliation)

2. Strategieën voor omgang met de "last van het verleden".

2.1. Straffeloosheid.

* Types van straffeloosheid:

- objectief
- subjectief

* Juridisch kader:

- nationaal
- internationaal

2.2. Gerechtelijke vervolging.

* Mogelijkheden van vervolging:

- herstel van de morele orde
- versteviging van de broze democratie (inclusief respect voor mensenrechten)

* Risico's van vervolging:

- ondermijning van de rechtsstaat
  - schendingen van mensenrechten
  - partijdigheid (door actoren van het recht)
- wankelende democratie
  - weerstand en tegenstand
  - capaciteit van de oude elite

* Juridisch kader:

- nationaal
- internationaal

2.3. Waarheidscommissies.

* Definitie van waarheidscommissies (Priscilla Hayner):

- houdt zich bezig met het verleden
- niet gericht op één gebeurtenis, maar poging tot globaal beeld
- vooraf bepaalde periode - beëindiging door rapport
- steun van een bepaalde autoriteit

* Juridisch kader

* Illustratie: de Waarheids- en verzoeningscommissie in Zuid-Afrika

2.4. Korte terugkoppeling naar de kernproblemen.

3. Enkele discussiepunten.

3.1. Beïnvloedende factoren.

* Aard van de erfenis van het verleden:

- aard van de misdrijven
- omvang van het oude regime
- levensduur van het oude regime
- ervaringen uit het verleden

* Type van transitie:

- nederlaag
- hervorming
- compromis

* Internationale context:

- internationale regelgeving, o.a. inzake mensenrechten
- houding van de internationale gemeenschap (interventie / financiering)

3.2. Daders en slachtoffers.

* Directe daders en begunstigden

* Directe en indirecte slachtoffers

Conclusie.

Literatuurselectie.

S. Gutwirth & S. Smis (eds.), *Strafrechtelijke vervolging van ernstige schendingen van mensenrechten*, Antwerpen, Maklu, 2002.

P. Hayner, *Unspeakable Truths. Confronting State Terror and Atrocity*, New York, Routledge, 2001.

— L. Huyse, Justice after Transition: On the Choices Successor Elites Make in Dealing with the Past, in: A. Jongman (ed.), *Contemporary Genocides: Causes, Cases, Consequences*, Leiden, PIOOM, 1996, 187-214.

L. Joinet (dir.), *Lutter contre l'impunité : dix questions pour comprendre et pour agir*, Paris, La Découverte, 2002.

Journal of International Affairs, Special Issue on "Seeking International Justice. The Role of Institutions", vol. 52, 1999, no. 2.

— N. Kritz (ed.), *Transitional Justice: How Emerging Democracies Reckon With Former Regimes*, 3 vols., Washington, US Institute of Peace, 1995.

Law and Social Inquiry, Special Issue on "Transitional Justice", 1995, vol. 15.

M. Minow, *Between Vengeance and Forgiveness. Facing History after Genocide and Mass Violence*, Boston, Beacon Press, 1998, 214 p.

D. Orentlicher, Settling Accounts: The Duty To Prosecute Human Rights Violations of a Prior Regime, *Yale Law Journal*, Vol. 100, 1991, 2537-2615.

S. Parmentier, The South African Truth and Reconciliation Commission. Towards Restorative Justice in the Field of Human Rights, in: E. Fattah & S. Parmentier (eds.), *Victim Policies and Criminal Justice on the Road to Restorative Justice. Essays in Honour of Tony Peters*, Serie Samenleving, Criminaliteit en Strafrechtspleging, nr. 23, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2001, 401-428.

Truth and Reconciliation Commission of South Africa, *Report*, 5 vols., Cape Town, Juta Publishers, 1998.

X., *Combatting Impunity. Proceedings of the symposium held in Brussels from 11 to 13 March, followed by The Brussels Principles against impunity and for international justice*, Brussels, Bruylant (meertalige uitgave Français-English-Nederlands-Español).

BLAD NR.

ONS KENMERK

UW KENMERK

LEUVEN,

CURSUS PREVENTIEVE DIPLOMATIE

Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen

Beheersing en beëindiging van conflicten (internationaal strafrecht).

Stephan Parmentier, K.U.Leuven (25/2/2003)

VRAGEN :

1. Welke juridische mogelijkheden ziet u voor de (ge)(straf)rechtelijke vervolging van grove schendingen van de mensenrechten ?
2. Aan welke voorwaarden moeten waarheidscommissie volgens u voldoen om adequaat te kunnen functioneren ?
3. Wat kan het concept "herstel" voor grove schendingen van de mensenrechten volgens u inhouden ?